

DECIZIE

19 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Ion Druță

examinând recursul declarat de către Grabazei Serghei, reprezentat de avocatul Spoială Vladimir,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Zubcu Igor împotriva lui Grabazei Serghei cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2016, prin care cererea de apel depusă de către Grabazei Serghei a fost restituită,

c o n s t a t ă :

La 28 iunie 2013, Zubcu Igor, reprezentat de avocatul Pantaz Vladislav a depus cerere de chemare în judecată împotriva Grabazei Serghei cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că în baza contractelor de împrumut din 30 decembrie 2009 i-a împrumutat lui Grabazei Serghei mijloace bănești în valoare de 15 600 euro și respectiv 14 400 euro pe un termen de 6 luni, adică pînă la 30 iunie 2010, fapt ce se confirmă prin recipisa scrisă și semnată de pîrît în acest sens.

Menționează că deși, potrivit art. 871 Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit, Grabazei Serghei nu și-a onorat obligațiile asumate și nu a restituit împrumutul.

În context invocînd prevederile art. 514, 572 Cod civil, susține că întru evitarea încasării forțate a sumelor datorate prin reclamația din 25 iunie 2013 i-a solicitat lui Grabazei Serghei restituirea împrumutului în termen de 3 zile din momentul reclamației, însă careva măsuri în acest sens nu au fost întreprinse.

Solicită încasarea din contul lui Grabazei Serghei în beneficiul său a împrumutului în mărime de 3 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 octombrie 2013, acțiunea înaintată de Zubcu Igor a fost scoasă de pe rol.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013 a fost admis recursul declarat de Zubcu Igor, casată integral încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 octombrie 2013 și remisă cauza spre examinare în fond în prima instanță.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2014 a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Grabazei Serghei împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2015 a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Grabazei Serghei împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013.

Prin decizia Curții Supreme de justiție din 18 noiembrie 2015 a fost respins recursul declarat de Grabazei Serghei și menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2015.

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 02 iulie 2015 acțiunea a fost admisă, fiind încasat din contul lui Grabazei Serghei în beneficiul lui Zubcu Igor datoria în sumă de 30 000 euro, convertiți în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la data executării hotărîrii, și cheltuielile de judecată în sumă de 12 800 lei, inclusiv taxa de stat în sumă de 7 800 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 lei. Totodată a fost încasat din contul lui Grabazei Serghei în beneficiul statului taxa de stat însumă de 6 880 lei.

La 06 iulie 2015, Grabazei Serghei reprezentați de avocații Istrate Angela și Sochirca Stela a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe cu restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță. Totodată, Grabazei Serghei a solicitat scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2016 a fost respinsă ca neîntemeiată cererea apelantului Grabazei Serghei cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Grabazei Serghei fiind acordat apelantului Grabazei Serghei termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 15 093 lei pînă la data de 15 martie 2016 ora 11:30 și explicat că în cazul neprezentării dovezii de plată a taxei de stat în termenul stabilit, cererea de apel nu v-a fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate v-a fi restituită. Totodată, a fost stabilită pentru data de 15 martie 2016 ora 11:30 ședința pentru soluționarea chestiunii cu privire la punerea pe rol a cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2016 cererea de apel depusă de către Grabazei Serghei a fost restituită.

La 06 iulie 2016, Grabazei Serghei, reprezentat de avocatul Spoială Vladimir a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel solicitînd repunerea în termen și admiterea recursului, casarea încheierea contestate cu emiterea unei noi decizii privind primirea spre examinare a cererii de apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 02 iulie 2015.

În motivarea recursului a invocat că încheierea contestată a fost pronunțată cu interpretarea eronată a legii, iar concluziile expuse în încheiere sunt neîntemeiate și declarative.

Menționează că nu a cunoscut despre încheierile instanței de apel din 16 februarie 2016 și respectiv 15 martie 2016, întrucît s-a aflat peste hotarele țării și nu a fost înștiințat despre necesitatea achitării taxei de stat.

Iar, din moment ce a aflat despre încheierile respective dorește să achite taxa de stat și să-și exercite dreptul procedural, calea de atac apelul.

Totodată, cu referire la repunerea în termen a recursului a invocat că pînă în prezent nu a avut posibilitate să conteste încheierea din 15 martie 2016, dat fiind faptul că a fost plecat peste hotarele țării.

Astfel, indică că despre încheierea instanței de apel din 15 martie 2015 a cunoscut ocazional la data de 28 iunie 2016, când a încheiat contractul cu avocatul Spoială Vladimir, iar prin prisma prevederilor art. 116 alin. (1) și (4) CPC, consideră că poate fi repus în termen.

Mai accentuează recurentul că restituirea cererii de apel îi lezează grav accesul liber la justiție, dreptul la un proces echitabil și dreptul de a contesta hotărârile judecătorești, drepturi garantate atât de legea fundamentală a statului cât și de actele normative internaționale la care Republica Moldova este parte.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

După cum denotă din actele cauzei încheierea Curții de Apel Chișinău prin care a fost restituită lui Grabazei Serghei cererea de apel depusă împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica din 02 iulie 2015 a fost emisă și pronunțată la 15 martie 2016 (f.d. 216).

Astfel, prin prisma normei legale enunțate, este cert că termenul de declarare a recursului împotriva încheierii menționate a expirat la 30 martie 2016.

Cu toate acestea, recursul a fost declarat de Grabazei Serghei împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2016 numai la data de 06 iulie 2016, adică în afara termenului legal de 15 zile, prevăzut de art. 425 CPC.

Este de menționat că faptul depunerii cererii de recurs în afara termenului de prescripție se confirmă și prin însuși solicitarea recurentului cu privire la repunerea în termen de declarare a recursului, care însă se constată a fi una neîntemeiată, deoarece recurentul nu a invocat nici un motiv, în sensul art. 116 CPC, care ar justifica neîndeplinirea actului de procedură în termen și ar constitui temei pentru repunerea recursului în termen.

Sub acest aspect, instanța de recurs apreciază critic argumentul recurentului cu referire la faptul că nu a cunoscut despre încheierile instanței de apel din 16 februarie 2016 și 15 martie 2016 și nu a fost înștiințat despre necesitatea achitării taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, deoarece potrivit înscrisurilor din dosar la depunerea cererii de apel apelantul Grabazei Serghei a fost reprezentat de avocații Istrate Angela și Sochircă Stela (f.d. 168-172), iar conform Avizului de recepție nr. CN 07 din 22 februarie 2016, avocatul Istrati Angela a recepționat la data 23 februarie 2016 copia încheierea instanței de apel din 16 februarie 2016 prin care a fost respinsă cererea cu privire la scutirea de plata taxei de stat și acordat termen apelantului pentru achitarea taxei de stat și prezentarea dovezii în acest sens.

Prin urmare, este incontestabil că reprezentantul apelantului Grabazei Serghei, avocatul Istrati Angela recepționând încheierea instanței de apel din 16 februarie 2016, a cunoscut despre conținutul acesteia, iar potrivit art. 75 alin. (4) CPC actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sânt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși, culpa reprezentantului fiind echivalentă culpei părții.

Astfel fiind, Colegiul consideră necesar de menționat că atât reprezentantul apelantului Grabazei Serghei, avocatul Istrati Angela care avea la cunoștință despre existența încheierii instanței de apel din 16 februarie 2016 și soluția acesteia, cât și recurentul care era conștient că a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, urmau să

întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), în vederea protejării drepturilor sale de acces la instanță și contestării în termen a încheierii instanței de apel, însă Grabazei Serghei a contestat cu recurs încheierea instanței de apel din 15 martie 2016 doar la data de 06 iulie 2016, astfel abuzînd de drepturile sale procesuale.

Or, potrivit art. 56 alin. (3) CPC, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Iar conform art. 61 alin. (1) CPC prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În această ordine de idei este cert că, depunînd cererea de recurs împotriva încheierii instanței de apel în afara termenului legal, recurentul Grabazei Serghei a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională, fapt ce impune, respingerea cerinței de repunere în termen a recursului ca fiind neîntemeiată.

La caz, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămînerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a încheierii judecătorești emise în instanța de apel și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărîrea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (3 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărîri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rînd instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărîrii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pîrți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Astfel, pentru considerentele menționate și având în vedere faptul că recurentul, fără motive întemeiate, a depus cererea de recurs în afara termenului legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de repunere în termen a recursului și de a respinge recursul declarat de Grabazei Serghei, reprezentat de avocatul Spoială Vladimir ca tardiv.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge cererea lui Grabazei Serghei, reprezentat de avocatul Spoială Vladimir cu privire la repunerea în termen de declarare a recursului.

Se respinge recursul declarat de către Grabazei Serghei, reprezentat de avocatul Spoială Vladimir ca fiind depus cu omiterea termenului de prescripție.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță